

Surowce Korei Północnej

Adam Maksymowicz¹

Militarne znaczenie Korei Północnej wzbudza zdziwienie światowej opinii publicznej. Powszechnie przyjmowany jest pogląd o biedzie ludności tego kraju, a nawet nędzy, która kontrastuje z ogromnymi kosztami produkcji broni jądrowej oraz przenoszących ją rakiet dalekiego zasięgu. Uważa się, że duża część skromnych dochodów mających podnosić stopę życiową północnokoreańskiego społeczeństwa jest przeznaczana na zbrojenia. Zapewne jest w tym dużo prawdy. Jednak fakt, że tak mały kraj (o powierzchni 120 tys. km² i 25 mln ludności) prowadzi zbrojenia na równi z największymi potęgami na naszym globie dowodzi, że musi on mieć jeszcze inne, znacznie większe źródła dochodów. Po bliższym przyjrzeniu się gospodarce tego kraju okazuje się, że tymi źródłami zysków umożliwiającymi finansowanie tak gigantycznych zbrojeń są eksploatacja i eksport unikalnych i cennych surowców mineralnych. Pierwsza wojna koreańska (1950–1953) była prowadzona m.in. o dostęp każdej z walczących stron do tychże surowców. Zachodnie media szeroko omawiają górnicze inicjatywy prowadzone na Półwyspie Koreańskim i ich efekty. Również Rosjanie, w ramach swoich globalnych zainteresowań surowcowych, podejmowali ten temat. Cały przemysł wydobywczy Korei Północnej koncentruje się głównie w paśmie górskim stanowiącym północne wybrzeże Morza Japońskiego, ciągnącym się od Zatoki Wschodniokoreańskiej w kierunku granicy z Rosją. Sąsiednia Korea Południowa pod względem surowcowym jest krajem ubogim.

ZASOBY PODSTAWOWYCH SUROWCÓW

Surowcowe zasoby Korei Północnej szczegółowo opisał w specjalnym raporcie Choi Kyung-soo – prezes Instytutu Zasobów Korei Północnej w Seulu (Kyung-soo, 2018). Obraz tego bogactwa przedstawia tab. 1. W zestawieniu tym uwagę zwracają zasoby antracytu – 4,5 mld t, magnezytu – 6 mld t, rudy żelaza – 5 mld t oraz złota – 2000 t. Nie ujęto w nim jednak złóż pierwiastków ziem rzadkich – jednych z największych na świecie – jakie stosunkowo niedawno odkryto na terenie Korei Północnej. Sumaryczną wartość wszystkich surowców mineralnych tego kraju ocenia się na 6 do 10 bilionów USD! (Mollman, 2017). Pod powierzchnią ok. 85% państwa występują złoża surowców mineralnych przeznaczonych do przyszłej eksploatacji. Kluczowe znaczenie dla gospodarki Korei Północnej ma wydobywanie węgla oraz eksploatacja złóż pierwiastków ziem rzadkich, a także złota. Surowce te mogą być z dużym zyskiem eksportowane, przede wszystkim do sąsiednich Chin oraz do innych krajów. Ich krótka charakterystyka występowania i wydobycia jest surowcową wizytówką Korei Północnej, którą warto dobrze poznać.

KOREAŃSKIE ZŁOTO

Jednym z ważnych źródeł dochodu Korei Północnej jest eksploatacja złóż złota. Tak się złożyło, że w ramach ustaleń pokojowych i wytyczenia granicy pomiędzy państwami koreańskimi wzdłuż 38 równoleżnika, prawie wszystkie kopalnie tego kruszcu znalazły się po stronie północnej (Szer, 1974). Są to złoża związane z żyłami kwarcowymi występującymi w gnejsach oraz złoża aluwialne. Pierwszą kopalnię złota w Unsan założyli Amerykanie w latach 1886–1919. Uzyskano z niej ok. 40 t złota o ówczesnej wartości ok. 24,8 mln USD. Do 1938 r. uzyskano 370 t złota z wszystkich kopalń na terenie Półwyspu Koreańskiego. W latach 70. XX w. roczne wydobycie złota w Korei Północnej wynosiło ok. 2 t. Średnia zawartość złota w rozpoznanych złożach waha się w granicach 4–5 do 20 g/t.

Współcześnie znaczące ilości złota wydobywa się metodą przemywania piasków i osadów dennych rzeki Yuliyang, stanowiącej północną granicę z Chinami. Rzeka ta od strony północnej na długości ok. 350 km omywa pasmo górskie Kangnam-sanmek. Potoki i rzeki spływające ze zboczy tego pasma zasilają w wodę graniczną rzekę Yuliyang, nanosząc do niej złoto wypłukane z żył kwarcowych. Koreańscy nurkowie bez przeszkód ze strony Chin nieustannie penetrują jej osady. Chiny są zainteresowane wydobyciem przez Koreańczyków jak największej ilości złota, gdyż wobec sankcji nałożonych na ten kraj są jedy-

Tab. 1. Szacunkowe zasoby najważniejszych surowców mineralnych Korei Północnej (wg Kyung-soo, 2018)

Surowiec	Zasoby
Złoto (metal)	2 000 [t]
Żelazo (50% Fe)	5000 [mln t]
Miedź (metal)	2900 [tys. t]
Cynk (metal)	21 100 [tys. t]
Wolfram (65% WO ₃)	246 [tys. t]
Molibdenit (90% MoS ₂)	54 [tys. t]
Nikiel (metal)	36 [tys. t]
Mangan (40% Mn)	300 [tys. t]
Grafit (100% FC*)	2000 [tys. t]
Wapień	100 000 [mln t]
Baryt	2100 [tys. t]
Apatyt	150 [mln t]
Magnezyt (45% MgO)	6000 [mln t]
Antracyt	4500 [mln t]

*FC – Faber Castell, czyli 100% szlachetnego grafitu

¹ Gazeta Obywatelska, ul. Barlickiego 28, 50-324 Wrocław; adam.maksymowicz@op.pl

nymi jego kupcami. Eksploatację prowadzi koreański korpus wojskowy, a wielkość wydobywania nie jest podawana do publicznej wiadomości (Reuters, 12.04.2018). Obecnie czynne są dwie podziemne kopalnie złota: Sangnong i Holdong, w których łącznie wydobywa się ok. 10 t złota rocznie. Zasoby złóż złota w Korei Północnej są oceniane na ok. 2 tys. t.

ANTRACYT

Złóża antracytu – węgla najwyższej jakości – występują prawie na całym terytorium Korei Północnej. Z kilkuset małych, podziemnych i odkrywkowych kopalń, przypominających wałbrzyskie biedaszyby, wydobywa się rocznie ok. 40 mln t węgla, który jest podstawą eksportu tego kraju. W kopalniach tych eksploatuje się jedynie łatwo dostępne pokłady węglowe – i to zwykle ręcznie. Największe podziemne kopalnie, takie jak w Jikdong czy też Gogewdon, nie przekraczają na ogół wydobywania 1 mln t węgla rocznie. Brakuje nowoczesnego sprzętu. Występują też braki w dostawie energii (Bogle, 2013).

EKSPORT WĘGLA

Trwa intensywna rozbudowa północnokoreańskiego portu węglowego Rajin, leżącego tuż przy granicy z Rosją. Jest to nie zamarzający port na Morzu Japońskim. Ma on stanowić uzupełnienie dla przeładunków węgla w portach Władywostoku (port Wostocznyj i Nachodka – po ok. 18 mln t rocznie), które nie mogą podołać przeładunkowi węgla pochodzącego z kopalń Dalekiego Wschodu, a przeznaczonego dla szybko rozwijających się państw południowoazjatyckich. Rosjanie wybudowali 32-kilometrowy odcinek torów, łączących kolej transsyberyjską z portem Rajin. Docelowo port ten ma umożliwiać przeładunek 4 mln t węgla. Rosja jest właścicielem węglowego terminalu przeładunkowego w tym porcie (Taylor, 2018), a barki do przewozu węgla są dostarczane przez Chiny. Zachodnia prasa podaje, że północnokoreański węgiel jest przeładowywany w rosyjskich portach węglowych i wbrew rezolucjom Rady Bezpieczeństwa ONZ już jako rosyjski eksportowany do Japonii, Chin i Korei Południowej. Tranzyt węgla przez północnokoreańskie miasto Rason, w którym Rosja utrzymuje niezamarzający port, jest zwolniony z tego zakazu (Reuters, 19.11.2018).

PIERWIASTKI ZIEM RZADKICH (REE)

Azjatyckie media zwracają uwagę na przyczyny politycznego odprężenia pomiędzy Koreą Północną a USA. Jednym z powodów tego procesu ma być odkrycie na terenie Korei Północnej złóż pierwiastków ziem rzadkich – drugich na świecie pod względem zasobów – bez których, jak wiadomo, nie może się obejść współczesna elektronika, zarówno cywilna, jak i wojskowa.

Obecnie uważa się, że Chiny, które kontrolują ponad 95% światowej produkcji metali ziem rzadkich, mają

szacunkowo 55 mln t ich zasobów, a Korea Północna posiada co najmniej 20 mln t, w złożu które odkryto w odległości ok. 150 km na północny zachód od Phenianu. Podkreśla się, że znawcą rynku pierwiastków ziem rzadkich jest sekretarz stanu USA Mike Pompeo, który jako szef CIA opracowywał raporty uniezależnienia się Stanów Zjednoczonych od ich zagranicznych dostaw. Amerykańska akcja pojednania z Koreą Północną ma być też spóźnioną, ale prawdopodobnie skuteczną odpowiedzią na propozycje wrześniejszego szczytu gospodarczego we Władywostoku, gdzie prezydent Chi Xi Jinping i prezydent Rosji Władimir Putin zaproponowali włączenie Korei Północnej do Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (Escobar, 2018).

Koreański Instytut Nauk o Ziemi i Zasobów Mineralnych zorganizował 14 czerwca 2018 r. sympozjum, na którym zebrali się eksperci w dziedzinie geologii i zasobów naturalnych, aby porozmawiać o tym, w jaki sposób mogliby pogłębić swoje badania nad zasobami surowców mineralnych Korei Północnej. Na sympozjum tym uzasadniono pogląd, że złoża pierwiastków ziem rzadkich Korei Północnej są niewiele mniejsze od zasobów w Chinach i wynoszą ok. 48 mln t (Hung-Jo, 2018).

Chiny nie cieszą się z utraty monopolu na sprzedaż pierwiastków ziem rzadkich. Dlatego jako pierwsze zamówiły ich dostawy z Korei Północnej, które w ubiegłym roku wyniosły ok. 60 t. Rosja również zaproponowała swój udział w zamian za budowę linii kolejowych.

W tej sytuacji podziw dla gigantycznych zasobów surowcowych małego kraju i biedy, która nie pozwala na ich zagospodarowanie, zaczyna ustępować na rzecz potrzeby ich wykorzystania przez najważniejsze mocarstwa na naszym globie.

LITERATURA

- BOGLE J. 2013 – North Korean Mining. My North Korea; <http://mynorthkorea.blogspot.com/2013/06/north-korean-mining.html>
- ESCOBAR P. 2018 – Sexy metal: the missing element in the Korean puzzle. Asia Times, 20.06.2018; <http://www.atimes.com/article/sexy-metal-the-missing-element-in-the-korean-puzzle/>
- HUNG-JO C. 2018 – Is North Korea sitting on a pile of rare-earth minerals? Korea Joongang Daily, 4.07.2018; <http://koreajoongangdaily.joins.com/news/article/article.aspx?aid=3050164>
- KYUNG-SOO C. 2018 – The Mining Industry of North Korea. Nautilus Institute; <https://nautilus.org/napsnet/napsnet-special-reports/the-mining-industry-of-north-korea/>
- MOLLMAN S. 2017 – North Korea is sitting on trillions of dollars of untapped wealth, and its neighbors want in. Quartz; <https://qz.com/1004330/north-korea-is-sitting-on-trillions-of-dollars-on-untapped-wealth-and-its-neighbors-want-a-piece-of-it/>
- REUTERS 12.04.2018 – The Cold Frontier. Dreams of Gold; <https://www.reuters.com/investigates/special-report/northkorea-china-border-gold/>
- REUTERS 19.11.2018 – Factbox: U.N. sanctions on North Korea currently in force; <https://www.reuters.com/article/us-northkorea-usa-sanctions-factbox/factbox-u-n-sanctions-on-north-korea-currently-in-force-idUSKBN17L123>
- SZER S.D. 1974 – Metalogenia złota. Eurazja, Afryka, Północna Ameryka. Nedra, Moskwa.
- TAYLOR A. 2018 – Russia wants to build a bridge to North Korea. Literally. The Washington Post, 24.03.2018; <https://www.stripes.com/news/pacific/russia-wants-to-build-a-bridge-to-north-korea-literally-1.518554>